

Gatukatten Bob

- berättelsen om hur en man och en katt tillsammans fann hopp på gatorna

Av James Bowen
(2014)

A Street Cat Named Bob: And How He Saved My Life, är berättelsen om en man, James Bowen, och en katt, som fick heta Bob, som räddade livet på varandra. Det är en helt underbar berättelse som har flera bottnar och dimensioner. De träffades år 2007. James hade en träningslägenhet i ett flerbostadshus. En dag såg han en katt utanför sin dörr. Katten var kvar dagen därpå så James började undra. Han gav katten mat. Han undersökte bland grannarna om de visste vems katten var. För att göra en lång historia kort, James bestämde sig för att Bob skulle få bo hos honom. Bob bestämde sig för att följa med James på dagarna när han åkte till sitt arbete som gatumusikant. James upptäckte att Bob hoppade upp på bussen när han skulle åka. Så fortsatte det. Fast när det var alltför dåligt väder fick Bob stanna hemma.

Bob hade en del egenheter, bland annat vägrade den använda den kattsandlåda James hade införskaffat. Han skulle absolut ut till en bestämd buske. En dag bestämde sig James för att "tvinga" Bob att gå på lådan, så han lät honom inte gå ut. Men Bob var smartare än så. När James kom hem satt katten på toa. James drog slutsatsen att Bob sett honom göra det.

Under hela berättelsen var det som om James och Bob kunde läsa varandras tankar.

Bob är lik min katt

Den ytligaste dimensionen i mitt läsande är att jag, liksom alla andra som ”möter” Bob, blir förälskad i honom. Hur kan en katt fungera så som Bob gör? Dessutom är Bob lik min katt, *Sunny*, som tyvärr blev överkörd för över ett år sedan och gick över till de ”sälla jaktmarkerna”. Fast min Sunny var lite fluffigare.

Dessutom skulle Sunny aldrig någonsin ha ro att sitta still nån längre stund, och inte heller skulle han sitta på min axel. Men det verkar Bob ha gjort hela tiden. Antingen sitter han vid James fötter när han spelade gitarr och sjöng som gatumusiker eller när han senare sålde *The Big Issue*, motsvarigheten till *Situation Stockholm* eller *Faktum*, de hemlösas tidningar i Sverige.

Missbruk och kriminalitet

James hade en klassisk bakgrund för en strulig framtid som missbrukare och kriminell. Mamman var ensamstående och flyttade många gånger. Han bodde både i Australien och i London. Han fick aldrig en chans att rota sig, att skaffa sig nära vänner och fick därför inte lära sig att bygga relationer. Han fick en styvfar som han inte kom överens med. James arbetade en tid med IT men gav

upp och lät sig bli offer för ett missbruk som accelererade till ett gravt heroinmissbruk.

Han levde flera år som hemlös och bodde på missbrukskompisars soffor och senare där det fanns plats nånstans utomhus. Han brukade stjäla stora köttbitar i livsmedelsbutiker, de dyraste, och sen sälja dem till krogar och pubar för att få ihop pengar till droger.

När James och Bob träffades hade han påbörjat ett rehabiliteringsprogram och bodde i en träningslägenhet. Han gick på metadon och besökte ständigt beroendekliniken och apoteket för att få metadon. Och han började arbeta som gatumusiker. Han hade lärt sig spela gitarr tidigt. Nu fick han glädje och nytta av det.

Blev synlig

En dimension i boken är berättelsen om hur James i sin hemlöshet som gatumusikant var *osynlig*. Han upplevde att ingen såg honom, ingen pratade med honom, ingen brydde sig om honom. Men när Bob började göra honom sällskap så stannade människor, klappade Bob och pratade med James... om Bob. Och han fick ihop mer pengar när Bob fanns med, både när han var gatumusiker och senare som tidningsförsäljare.

Och han har blivit synligare och synligare. Han har nu blivit intervjuad i flera TV-soffor. Det finns intervjuer med honom på YouTube. Folk känner igen honom och Bob överallt och nu finns det planer på en film. Mer om detta nedan.

Arbetade

Ännu en fascinerande dimension var James' attityd till sin verksamhet. Han blev så ledsen och störd över de oförstående människor som sa åt honom att han borde skaffa sig ett jobb. James tyckte att han arbetade. Han hade fasta rutiner. Han började spela en bestämd tid på dagen och hade en tid när det var dags att ta kväll. Det var bara det att han tjänade avsevärt sämre än andra. Även om det blev mycket bättre, när han fick sällskap av Bob. Folk började dessutom komma med små gåvor och mat och kattgodis... till Bob.

Bob fick tidigt en schal på sig. James var orolig för att han skulle frysa när han gjorde sällskap med James ute i ur och i skur. Dessutom hade Bob ett koppel för att inte riskera att nån skrämde honom så att han skulle springa ut i gatan och bli överkörd. Det kom damer – för det var mest flickor och kvinnor som stannade till hos Bob – som till och med hade stickat schalar till Bob. Nån hade till och med stickat in namnet Bob på schalen. På de mängder av bilder som finns på Google ser man att Bobs garderob är ganska stor.

Trakasserier

Ännu en omskakande dimension var de hån, spydigheter och trakasserier som James blev utsatt för, både som gatumusikant och som tidningsförsäljare. Både det jag nämnde tidigare om att han borde skaffa sig ett arbete och om myndigheternas trakasserier. Det var till och med de som sparkade till gitarrfodralet där Bob satt, när de gick förbi.

Det var förbjudet att spela på vissa ställen så polisen kom och körde bort honom. Det var dessutom de unga kalrakade grabbarna med de tuffa hundarna som kunde skapa problem. I ett fall berättar James om en kanonfull stor ”skinhead” med en hund, typ bullterrier som slet sig från sin onyktre ägare och sprang mot Bob. Då missade James att hålla fast bandet på Bob, så katten skenade iväg. James gick emellan för att skydda Bob så hunden attackerade James istället. James fick sen ägna flera timmar åt att leta efter Bob.

En märklig typ av trakasserier var de damer som skällde ut James för att han drogade Bob. För en katt kan ju inte vara som Bob om han inte är förslöad av droger, tyckte de. Men James hade lång erfarenhet av det tuffa livet på gatan, så han beskriver hur han lärde sig hantera sin utsatthet.

Avtändningen

Den känslotarkaste dimensionen i boken handlar James kamp mot missbruket. Han började med sniffning och lättare droger men blev till slut tung heroinmissbrukare. Han började dock inse att han inte ville leva så och hade därför påbörjat ett behandlingsarbete i öppenvård och hade kontakt med en socialarbetare och med beroendecentrum.

En dag inser han att han hade fått ett stort ansvar gentemot Bob, så han bestämde sig för att lägga av helt. Den ångest, den fysiska smärta och de kval som avtändningen innebar påminner mig om de starka scenerna i filmen *Mannen med den gyllne armen* med Frank Sinatra.¹ James själv nämner en annan film som tydligen har en liknande scen. Sinatra låser in sig på ett rum för att gå igenom avtändningens fruktansvärda kval ensam. Detta upplever James

---

¹ <http://nyheter24.se/filmtipset/film/mannen-med-den-gyllene-armen.html>

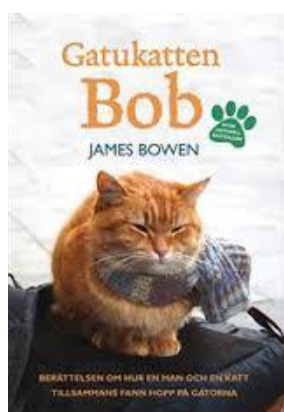
också i sin ensamhet. Nej, han är inte ensam. Han har Bob. Bob är i närheten och slickar James när han mår dåligt. Men när James behöver vara ensam med sina kval ligger Bob i värmen under elementet, hans favoritplats. James tar sig igenom kvalen, men som han beskriver i en artikel på nätet: ”Kampen mot missbrukat är fortfarande en daglig kamp.”²

Turnerar

Numera reser han runt i Europa och signerar böcker. Han lär ha skrivit sex böcker.

The Guardian använder begreppet co-writer, så James har antagligen fått hjälp med skrivandet.³ Efter *Gatukatten Bob* har han skrivit *Bob to the Rescue* och *A Gift from Bob* (2015) som på svenska fått titeln *Jul med Bob* (2015). Jag misstänker att *Bob to the Rescue* är den som översatts till svenska med rubriken *Mitt liv med Bob* (2015).

² James Bowen and Street Cat Bob: The extraordinary Tale Continues... The Big Issue - <http://www.bigissue.com/FEATURES/5720/JAMES-BOWEN-AND-STREET-CAT-BOB-THE-EXTRAORDINARY-TALE-CONTINUES>

³ Luke Treadaway cast in A Street Cat Named Bob but cat role still up for grabs - <http://www.theguardian.com/film/2015/aug/25/luke-treadaway-cast-in-a-street-cat-named-bob-film-but-still-no-word-on-cat>

I artikeln *James Bowen and Street Cat Bob: The extraordinary Tale Continues...* berättar han bland annat om sin resa till Tyskland där han skulle signera böcker. Till sin stora förvåning känner många, i synnerhet barn, igen honom. Han får veta att hans första bok används i skolorna för att träna barnen att lära sig engelska. Boken lär numera vara översatt till omkring 30 språk.

En stark upplevelse är när han i Berlin ser *Hanna* i en kö som väntar på att få ett signerat exemplar av boken. Hanna och han hade gemensamma missbruks- erfarenheter och erfarenheter av stölder för att underhålla sitt missbruk. Hanna fick fängelsestraff och bestämde sig efter muck att ändra sitt liv. Hon flyttade till Berlin och levde nu ett socialt liv med en relation. Det blev starkt för James att möta henne och de beslöt sig för att byta kontaktuppgifter.

Film

Nu är en film planerad med *Roger Spottiswoode* som regissör. James skriver i artikeln att han får nypa sig själv i armen varje dag för att förstå det som händer, att det händer honom. Den brittiske skådespelaren *Luke Treadaway* kommer att spela James.

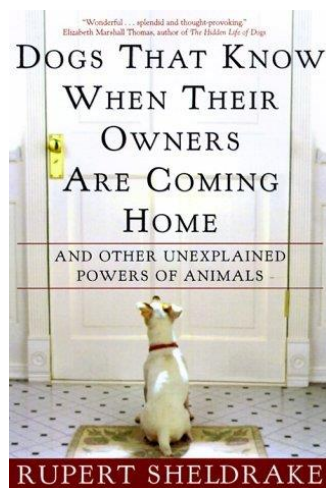
En grupp katter som liknar Bob har tränats upp för filmen, *Bobalikes*. De har lärt sig göra "high five", något som Bob och James ofta gör till åskådares förtjusning.

En ”stunkatt” har tränats att hoppa upp i bussen till James, precis som Bob brukade göra i början.

Personliga erfarenheter av min katt

Som jag nämnde inledningsvis är Bob lik min katt Sunny, som tyvärr blev överkörd i augusti 2014. Att det finns starka kopplingar mellan husdjur och människor finns det massor med erfarenheter av. Bland annat har den brittiske biologen och parapsykologen *Rupert Sheldrake* forskat på relationen och kommunikationen mellan hundar och deras ägare.⁴

Jag fick anledning att reflektera över det när jag hade min upplevelse om Sunny.

Den lördag eftermiddag när min Sunny inte kom hem som vanligt låg jag och vilade och slumrade till. Och vaknade med ett skrik eftersom jag drömde att en gigantisk byrå ramlade över mig. När vi dagen efter hittade Sunny överkörd, misstänkte jag att han träffades av bilen eller motorcykeln i samma ögonblick som jag upplevde hotet från byrån. Jag brukar inte drömma mardrömmar.

En annan märklig upplevelse var en kontakt med en s.k. djurtolk, en kvinna som menade sig kunna tala med djur. Det hon behövde för att kunna göra det var ett foto på honom, hans födelsedatum och det datum han flyttade in hos mig. Fast det första han ”sa” till mig genom djurtolken var att han var glad att jag bodde hos *honom*. Det han sen ”berättade” var starka träffar som inte djurtolken, som jag inte har en aning om vem det är, kunde ha kännedom om. Sunny gav mig viktig information, som är lite för privat för att berätta om. Det blev känslostarkt. Och jag blev ändå mer övertygad om att det finns starka band mellan djur och människor.

Kanske var det så att Bob kände att han kunde hjälpa James i ett ögonblick när James började bli mogen för att ta itu med sitt liv. Samtidigt behövde Bob

⁴ *Jaytee, a dog who knew when his owner was coming home: The ORF Experiment*, <https://www.youtube.com/watch?v=aA5wAm2c01w> och <https://www.youtube.com/watch?v=yr3IK0EryqM>.

hjälp med sina skador efter ett hårt liv på gatan. De båda möttes i ”rätt ögonblick”.

Reinkarnation

Jag är övertygad om att alla levande väsen lever om och om och om igen, i en evig utvecklingsstege, d.v.s. reinkarnerar - även katter. James upplevde Bob som mycket intelligent, som om han förstod vad James sa och vad han ville. Enligt den danske författaren och intuitionsbegåvningen *Martinus* så blir våra husdjur inspirerade av oss människor för sin fortsatta utveckling, precis som vi blir inspirerade av våra förebilder för vår utveckling. Jag är alltså övertygad om att katter, precis som människor, står på olika utvecklingsnivåer beroende på hur många liv de levt. Utifrån det perspektivet är det lättare att förstå varför Bob fungerar som han gör.

Mötet med James och Bob var ett mycket inspirerande och lärorikt möte och jag har beställt fortsättningen, *Mitt liv med Bob*. Jag hoppas för James skull att Bob får leva länge.

